

Posudok na habilitačnú prácu

Jana Balegová: In illicis umbra... Ján Bocatius ako bukolik. Košice: UPJŠ 2016

Mgr. Jana Balegová, PhD. sa v svojej vedecko-výskumnej práci zaoberá celoživotne humanistickou literatúrou na Slovensku. Po Jurajovi Wernerovi, sliezskeho rodákovi, ktorý pôsobil na východnom Slovensku, sa venuje dlhšiu dobu zhodou okolností ďalšiemu, rodom lužickému autorovi, košickému richtárovi a humanistickému básnikovi Jánovi Bocatiovovi. Na túto tému publikovala viacero parciálnych prác publikovaných v časopisoch a zborníkoch, predložená monografia predstavuje súhrn jednej časti tvorby Bocatia, jeho bukolickú poéziu.

Práca má šesť kapitol, v prvej sa nachádza fundovaný prehľad literatúry, svetovej a domácej k samotnému básnikovi ako aj k ekloge ako literárnemu žánru. Druhá kapitola sa podrobne zaoberá eklogou *Celadon*, postavami, motivicko-kompozičnými postupmi, výpožičkami z iných diel. Napokon porovnáva eklogu s inou, tematicky a časovo príbuznou eklogou *Satyriscus* P. Rubigalla. Podobne postupuje aj v tretej kapitole, kde analyzuje druhú eklogu, *Anser nuptialis*. V oboch týchto kapitolách sleduje autorka humanistického básnika a jeho prácu s antickými predlohami, parafrázami a alúziami v zmysle *aemulatio*, tvorivého prepracovania literárneho dedičstva antiky. V nasledujúcich kapitolách, Poeticko-rétorický aparát a Niekoľko poznámok k otázkam metriky sa autorka prejavuje ako znalec humanistickej literatúry a podáva pozoruhodné a originálne pohľady na Bocatiovu poéziu. Ojedinelé v slovenskej novolatinskej literárnej vede je sledovanie frekvencie opozitných variantov hexametra inšpirované Duckworthovým rozborom Aeneidy, ktoré prinieslo zaujímavé zistenia. V poslednej kapitole podáva autorka kompletný preklad oboch eklog s paralelnými latinským originálom a potvrdzuje tak svoju na Slovensku nie celkom bežnú schopnosť podať latinskú poéziu v prízvučnej prozódii. Záver zhrňuje stručne výsledky analýzy a možno súhlasiť s autorkou, keď tvrdí, že si Bocatiove eklogy zasluhujú pozornosť ako ojedinelí zástupcovia tohto žánru v našej latinskej humanistickej poézii. Prácu uzatvára anglický a nemecký súhrn, edičná poznámka, zoznam skratiek, literatúry, užitočný menný register a obrazová príloha.

Pozoruhodné je, že autorka nepoužíva existujúce preklady do slovenčiny, ale všetky uvádzané miesta prekladá dôsledne sama. Činní tak zrejme preto, aby uľahčila pochopenie súvislosti medzi Bocatiovým textom a „vzorom“.

Autorka len na jednom mieste spomína Giovanni Boccaccia, autora, ktorý má rovnaké meno ako náš básnik a ktorý je tiež autorom bukolickej poézie. Je to podľa autorky náhoda, alebo je tam bližšia súvislosť?

V zozname literatúry vidím len jedinú prácu pochádzajúcu z dielne postupimskej sorabistiky (Teichmann, 2000), ktorá sa hlási hrdo k Bocatiovi ako lužickému rodákovi, je to neznalosť alebo zámer autorky?

Na záver konštatujem, že predložená monografia podáva detailný žánrový, myšlienkový a štylistický rozbor jednej časti diela Jána Bocatia, učeného básnika, *poeta doctus*, a hodnotím ju ako originálny prínos k poznaniu humanistickej literatúry na Slovensku. Autorka v nej prejavila obdivuhodnú rozhl'adenosť a filologickú akribiu, práca má bohatý poznámkový aparát, autorka reflektuje významnú literatúru na danú tému. Práca teda splňuje požiadavky štandardne kladené na úroveň habilitačných prác v danom odbore a vzhľadom na to navrhujem, aby menovanej po úspešnom habilitačnom konaní bol udelený vedecko-pedagogický titul docent v odbore klasická filológia.

Košice, 14.2.2017

doc. PhDr. František Šimon, CSc.